

Przedłużenie korzyści handlowych UE dla Ukrainy

Podczas drugiej kwietniowej sesji plenarnej Parlament ma głosować nad przedłużeniem o rok autonomicznych środków handlowych, które zliberalizowały wywóz z Ukrainy do UE, aby wesprzeć gospodarkę ukraińską. Wniosek obejmuje wzmocnione gwarancje służące ochronie unijnych rolników w przypadku zakłóceń rynku.

Kontekst

Ukraina jest głównym producentem rolnym, zwłaszcza pszenicy, kukurydzy i słonecznika. Rolnictwo odpowiada za 10,9 % PKB tego kraju, około 14 % w zatrudnieniu i 41 % w eksporcie. Eksport ukraińskiego zboża ma zasadnicze znaczenie dla wielu krajów w Afryce i Azji. Ukraina jest również kluczowym dostawcą pasz dla unijnego sektora produkcji zwierzęcej. Rosyjska blokada ukraińskich portów na Morzu Czarnym spowodowała gwałtowny wzrost międzynarodowych cen żywności, co wzbudziło obawy przed światowym kryzysem żywnościowym. Zagroziła również gospodarce Ukrainy, ponieważ 95 % ukraińskiego zboża eksportowano przez porty Morza Czarnego. 12 maja 2022 r. UE uruchomiła korytarze solidarnościowe między UE a Ukrainą, aby ułatwić wywóz zablokowanych ukraińskich towarów za pośrednictwem unijnych sieci drogowych, kolejowych i rzecznych.

Autonomiczne środki handlowe i ich skutki

Handel między UE a Ukrainą reguluje układ o stowarzyszeniu z 2014 r., obejmujący pogłębioną i kompleksową strefę wolnego handlu (DCFTA), w której utrzymano kontyngenty i cła na niektóre produkty rolne. Oprócz korytarzy solidarnościowych UE uzgodniła rozporządzenie w sprawie autonomicznych środków handlowych, liberalizujące przez rok cały eksport z Ukrainy na jednolity rynek UE. Rozporządzenie to weszło w życie 4 czerwca 2022 r. Odnowiono je w 2023 r. i przedłużono liberalizację handlu do 5 czerwca 2024 r. Do stycznia 2024 r. korytarze solidarnościowe umożliwiły Ukrainie wywóz 122 mln ton towarów, w tym około 68 mln ton produktów rolnych. Chociaż korytarze solidarnościowe i autonomiczne środki handlowe przyczyniły się do natychmiastowego obniżenia światowych cen żywności, wzrost o niemal 70 % eksportu produktów rolno-spożywczych do UE zakłócił rynki w ościennych państwach członkowskich. Rolnicy, zachęceni w niektórych krajach do magazynowania zbóż w oczekiwaniu na wyższe ceny, odczuli zarówno wyższe koszty nakładów i energii, jak i spadek dochodów w związku z nadmiarem zboża importowanego z Ukrainy. Doprowadziło to do protestów w szeregu państw członkowskich graniczących z Ukrainą. W kwietniu 2023 r. jednostronnie ograniczyły one przywóz i krajową sprzedaż ukraińskich produktów rolnych. Aby zaradzić tym problemom, w 2023 r. Komisja wypłaciła poszkodowanym rolnikom 156 mln EUR i zgodziła się na tymczasowe ograniczenie sprzedaży krajowej w tych państwach. Jednocześnie zezwoliła na tranzyt produktów ukraińskich. Kiedy we wrześniu 2023 r. Komisja uznała, że zakłócenia na rynku zniknęły, a środki tymczasowe wygasły, Polska, Węgry i Słowacja przywróciły zakaz sprzedaży krajowej.

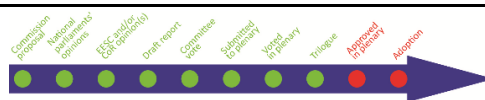
Odnowienie autonomicznych środków handlowych

W styczniu 2024 r. Komisja zapropnowała odnowienie autonomicznych środków handlowych na rok i wprowadziła „wzmocniony mechanizm ochronny”, aby ograniczyć import „najbardziej wrażliwych produktów” (drobiu, jaj i cukru) w razie przekroczenia średnich wielkości przywozu w okresie odniesienia od 2022 r. do 2023 r. W wyniku negocjacji między Radą i Parlamentem 8 kwietnia osiągnięto wstępne porozumienie. Przedłużono w nim okres obowiązywania autonomicznych środków handlowych do 5 czerwca 2025 r. Do wykazu „produktów wrażliwych” dodano owies, kasze, kukurydzę i miód. Ponadto porozumienie obejmuje drugą połowę 2021 r. w okresie referencyjnym mechanizmu ochronnego. Jednym z tematów rozmów z Ukrainą będzie też trwała liberalizacja taryf. Komisja Handlu Międzynarodowego

(INTA) zatwierdziła wstępne porozumienie 9 kwietnia. Parlament ma głosować nad przedłużeniem ww. środków podczas drugiej kwietniowej sesji plenarnej.

Sprawozdanie w pierwszym czytaniu: [2024/0028\(COD\)](#);
komisja przedmiotowo właściwa: INTA; sprawozdawczyni:
Sandra Kalniete (PPE, Łotwa).

Niniejszy dokument został przygotowany z myślą o posłach do Parlamentu Europejskiego i członkach personelu parlamentarnego. Zawiera informacje, które mogą być pomocne w pracach parlamentarnych. Wyłączną odpowiedzialność za jego treść ponoszą autorzy, a wyrażonych w nim opinii nie należy traktować jako oficjalnego stanowiska Parlamentu. Powielanie i tłumaczenie dokumentu do celów niekomercyjnych jest dozwolone, pod warunkiem że podane zostanie źródło, a Parlament Europejski zostanie wcześniej powiadomiony i otrzyma egzemplarz publikacji. © Unia Europejska, 2024.